

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 108/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Branislavom Samcom, Národná 15, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 624/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 624/2014 (ďalej len „exekučné konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že je proti nemu ako živnostníkovi vedené exekučné konanie, v ktorom podal 11. novembra 2014 návrh na zastavenie exekúcie, o ktorom okresný súd (vyšším súdnym úradníkom) rozhodol tak, že uznesením z 5. apríla 2016 exekučné konanie zastavil.

3. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený odvolanie 22. apríla 2016, pričom spis ku dňu spísania sťažnosti ústavnému súdu sa stále nachádza na okresnom súde bez rozhodnutia o odvolaní.

4. Podľa sťažovateľa teda dochádza v exekučnom konaní k zbytočným priesťahom (vymedzuje v časti III sťažnosti aj obdobie, v ktorom vznikli priesťahy) a k porušeniu jeho základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 22. novembra 2016 vo veci Grešáková proti Slovenskej republike a tiež na nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 382/2017 z 12. septembra 2017, sp. zn. II. ÚS 347/2017 zo 6. júla 2017 a sp. zn. I. ÚS 591/2017 z 24. januára 2018 k (ne)využitíu inštitútu sťažnosti na priesťahy v konaní predsedovi okresného súdu z jeho strany.

5. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v exekučnom konaní (pozri bod 1) porušené bolo a prikázal okresnému súdu v predmetnej veci konať bez zbytočných priesťahov a súčasne sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € z dôvodov uvedených v časti V svojej sťažnosti a náhrady trov právneho zastúpenia v sume 390,50 €.

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v exekučnom konaní (pozri bod 1) došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

9. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

10. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného (pozri bod 4) konštatuje, že sťažovateľ nevyužil pred podaním sťažnosti ústavnému súdu účinný právny prostriedok nápravy proti

porušovaní základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ústavný súd tiež zistil, že žiadnu sťažnosť sťažovateľa na prietahy v označenom exekučnom konaní na okresnom súde neevidujú, pozn.) a nepreukázal ani to, že uvedenú podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa pre jej neprípustnosť.

11. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci predbežne skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. Zbral pritom do úvahy aj jeho odôvodnenie (pozri bod 4) k nevyužitíu právnych prostriedkov nápravy podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) a k nepodaniu sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní pred okresným súdom.

12. V kontexte podanej ústavnej sťažnosti a sťažnostnej argumentácie sťažovateľa ústavný súd ďalej konštatuje, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle zákona o súdoch sa zásadne stále považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 558/2014, I. ÚS 29/2017, ako aj III. ÚS 99/2017. Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

13. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie

nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

14. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci. Účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutím príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

15. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti však jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ s poukazom na judikatúru ESĽP v konaní vedenom pred okresným súdom jednoducho „rezignoval“, sám v „čase ním tvrdenej nečinnosti okresného súdu“ okresnému súdu „nesignalizoval jeho nečinnosť“, sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu nepodal, a teda nevyužil svoje zákonné oprávnenie, a okresnému súdu tak vzhľadom na dĺžku samotného konania a jeho nečinnosť nedal žiadnu „príležitosť“ na poskytnutie nápravy, t. j. neposkytol mu primeraný čas na odstránenie ním tvrdeného protiprávneho stavu, ktorý mal podľa jeho názoru porušiť jeho práva zaručené ústavou, ako i dohovorom (bod 1). O svoju vec sa teda pred okresným súdom riadne nestaral (*vigilantibus iura*), a preto sa nemôže odvolávať na takú judikatúru ESĽP, ktorá sa týkala omnoho dlhšej doby nečinnosti, ako to bolo namietané v jeho prípade. Napokon exekučné konanie začalo na podnet oprávneného v dôsledku správania aj samotného sťažovateľa, ktorý nezaplatil jeho pohľadávky. Ústavný súd nemohol akceptovať ani jeho argumentáciu uvedenú v bode 4, pretože vo veci sp. zn. III. ÚS 682/2017 bola pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podaná sťažnosť na zbytočné prietahy predsedovi okresného súdu, vo veci sp. zn. I. ÚS 591/2017 išlo už o viac ako šesťročné exekučné konanie, v ktorom bol sťažovateľ oprávneným, a vo veci sp. zn. II. ÚS 347/2017 išlo o zdlhavejšie konanie vo veciach

maloletých (rozhodovanie o výživnom), ktorému sa zo strany ústavného súdu pripisuje mimoriadna pozornosť.

16. Zároveň je potrebné uviesť, že v zmysle svojej stabilizovanej judikatúry ústavný súd na požiadavke využitia uvedeného prostriedku nápravy v zásade netrvá v tých prípadoch, keď dĺžka napadnutého konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bola už *prima facie* zjavne neprimeraná (napr. IV. ÚS 26/2012 a IV. ÚS 93/2012). Ústavný súd preto konštatuje, že argumenty sťažovateľa týkajúce sa nevyžitia sťažnosti podľa § 62 zákona o súdoch sú zavádzajúce, účelové a neaplikovateľné na jeho prípad.

17. Ústavný súd s ohľadom na uvedené sťažnosť sťažovateľa odmietol pre jej neprípustnosť v zmysle dikcie ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne I. ÚS 29/2017).

18. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa jednotlivými nárokmi uplatňovanými v sťažnosti už nezaoberal.

19. Ústavný súd v závere nad rámec pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2018